

srbska vojska, vendar je bilo Turkov še trikrat več. Nekteri velé, da je bilo srbske vojske okoli 10.000, a turške 300.000. Srbska vojska je stala pod vrhovno vlado svojega kneza Lazara, turški vojski pa je zapovedoval turški car Murat.

Knez Lazar je zapovedal svoji vojski, da se izpové in sv. zakramente prejme, predno se s Turkom spusti v boj. Samodrežka cerkev je bila mimogredé srbski vojski; tû se knez Lazar ustavi, in prejme sv. zakramente z vojsko vred. Od te sv. cerkve stojé sedaj samo zidovi, ker, kakor narod o Kosovem pripoveduje, razorili so bili Turki cerkev brž po Kosovem boji. Selo Samodrež se tudi sedaj nahaja na Kosovem polju.

Malo pred bitvijo zbere na večer knez Lazar vse srbske vojvode in odlične junake. Tû so hotli poslednji pot objeti se srbski vitezi; tû so hotli poslednji pot dati drug drugemu vero, da se ne bodo izdajali, da bodo pomagali drug drugemu. Ta večer je hotel knez Lazar izdati tudi poslednje svoje zapovedi o zjutranjem boju. Večerja kneza Lazara je ostala toliko znatna v srbski zgodovini, da se je spominja vsak Srb. Nesloga, ktera se je zametla bila med dva zeta carova, Vuka Brankovića in Miloša Obilića, urodila je mnogo zlega prvi pot ta večer. Knez Lazar, zaslušavši Vukovo obrekovanje proti Milošu, vrgel mu je javno med večerjo izdajniške njegove namere v oči; Miloš, kterege je bilo očitjanje razdražilo, šel je v turški stan, razparal je turškega cara Murata, opral je za-se madež, s katerim ga je Vuk hotel osramotiti. Toda hrabro in odlično delo junaškega Miloša ni urodilo dobrega plodú.

Napočil je 15. juni, to je, Vidov dan 1389. leta, da vidi preveliko nesrečo srbskega naroda. Obe vojski vstavite se v red; vojvodi so bili vsak na svojem mestu; srbski junaki so slúšali zapovedi svojega cara; Miloša in njegovih pobratimov ni bilo v vojski in pred vojsko; vsak je mislil, da je resnica, kar je Vuk o Milošu govoril, in tako je, predno se je začela borba, obvladalo v Srbii neko nezaupanje. Miloš, najhrabriši srbski junak in najpripravniši njihov vojvoda, odšel je, da izdá svoje brate, svojega cara, svoj narod, — tako se je mislilo. Vojska je v Miloša mnogo upanja imela, sedaj jej je pa vse upanje splavalo po vodi. Miloš, pod čigar vodstvom so Srbi mislili zmagati Turke, postal je sedaj njihov neprijatelj! — Pri teh zares neugodnih okoliščinah, razvil je knez Lazar največo delavnost. On je povsod bil; vse je ohrabroval, in v vse je vlival upanje in moč; vse je opominjeval njihovih svetih dolžnosti, in tako je vso vojsko pripravil za odsodno borbo.

Boj se začne, strašen boj med dvema silnima in junaškima vojskama. Turki razsrdeni za tegadel, da jim je od djaurske (kristjanske) roke poginil njihov paša, kakor divji volkovi napadejo Srbe, ki so se branili, kakor oroslani, ker jih je navduševala ljubezen do naroda, do vere, do očetnjave, ker so se borili za življenje in na smrt, ker so se borili za svojo svobodo. Silni vojaki padajo z obeh strani, — sila sili ne odstopi, mislil bi človek, da so to vzdane mašine, ktere, nepremakniviši se s svojega mesta, spuščajo strele in kopje, in sekajo z meči.

Čez nekoliko ur silovite borbe začne turška vojska popuščati srbski hrabrosti, redovi turške vojske začno se razredovati, novi turški napadi so bili odbiti z vso hujo silo; zmaga se je nagnila na srbsko stran. Srbi so se začeli radovati srečnemu svojemu dnevju.

Pravo velé narodne srbske pesmi: „kjer je sreča, ondi tudi je nesreča.“ Trije neugodni slučaji so zbudili skoraj v eni in isti mah srbsko vojsko. Nova, neutrudena turška vojska začne napadati Srbe, ki so že res trudni bili po dolgi borbi, ali oslabeledi še niso bili. Ko

vidi knez Lazar to nevarnost, skrbi z vse večo gorečnostjo, da se red obdrži v srbski vojski. Hudo napadajo Turki Srbe, ali srbsko junaštvo prisili jih soped in soped odstopiti. Napadi se ponavljajo, in ne zna se, ktera stran bode zmogla. Srbi gledajo svojega kneza, kakor jarko solnce, njegova hrabrost daje srbski vojski nove síle. Hipoma pa zmanjka Srbom kneza, in v tem hipu je nemir in nered v srbski vojski. Knez Lazar je bil stopil s svojega utrudenega konja, da sede na drugzega odpočitega. Ker Srbi niso znali, kaj bi se bilo s knezom dogodilo, mislili so, da je poginil. Zastonj se je trudil knez red povrniti med Srbi. Presilni turški napadi so se vse bolj ponavljali; Srbom je bilo odstopiti turški prehudi síli.

Toda še bi se bilo moglo Srbom pomagati. Vojska, ktero je videl Vuk Branković, stala je še odpočita za srbsko vojsko. To so bili sami ljuti oklepniki srbski. Da bi bil Vuk v tem trenutji s svojimi konjiki priskočil oslabeledi ostali srbski vojski na pomoč, Srbi bi se bili iznova ohrabрили, ustavili se, in z novo silo bi bili udarili na Turke, ki so tudi do te dôbe vse svoje síle v borbi potrosili. Težko, da bi bili Turki izdržali novi srbski napad. Vidov dan bil bi dan sreče in slave srbske. Toda osoda je hotla, da ta dan potamni zvezdo srbskega junaštva in srbske slave.

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

V Pragi 26. maja. † Imam vam zopet sporočiti o narodnih slavnostih, ki so se tukaj obhajale o sv. Janezu Nepomučanu. Celo leto nima Praga nikoli toliko gostov iz bližnjih in daljnih krajev pod svojo streho, kakor ta dan. Ima pa ta praznik dvojni značaj: cerkveni in narodni. Ko ti popotnik opravi cerkveno obhajilo, tudi rad malo okusi prijetnosti glavnega mesta, ki jih ima posebno te dni dovolj. V narodnem gledišču igra se popoldne in zvečer; muzej česki je celi dan odprt; po trgih postavljeni so ti zverinjaki, panorame in podobne reči; po vrtih in gostivnicah igrajo godbe, se napravljajo umetni ognji: različna društva ponujajo zabave, koncerte itd. Večih in manjših zabav se ti ne manjka. Prva večja zabava bila je letos v nedeljo 14. maja popoldne na Rohanskem otoku. Bil je velik godben koncert v korist narodnega gledišča. Več tisoč ljudi napolnilo ti je v kratkem času rajski otok sred Vltave. Blizo pri vhodu pod košatim drevesom sedelo nas je nekoliko Slovencev, pomenkovaje se o narodnih zabavah v naši daljni domovini. Bili smo v duhu bolj na Savi, kakor na Vltavi. Tû ti zagledamo med prihajajočo množino tudi ljubljanskega trgovca, ki je bil v opravlilih ravno v Pragi. Nepopisljivo je bilo naše veselje. Pozvemo ga med se in do poznega večera zabavljali smo se v radostnih pogovorih o naši domovini. V pondeljek, na predvečer deželnega patrona, sebralo se je, kakor vsako leto, mnogo tisoč ljudi na bregovih, otocih, in na ladijah okoli mosta, kjer je podoba sv. Janeza. Na strelskem otoku igrate ste že popoldne dve godbi, pevsko društvo „Hlahol“ je pa prepevalo prekrasne narodne zборе. Proti večeru bile so na mostu slovesne večernice, po večernicah pa so doneli zvonovi in grmeli topovi na čast deželnemu patronu. Rakete, bengaljski ogenj in magnezijaska luč zabavljali so dolgo časa neštevilno množico gledavcev. Poslednjič priveslajo pred stari Karlovi most v pre mnogih ladijah bujni „Sokoli“ z gorečimi bakljami v rokah in za njim pevsko društvo „Hlahol“ prepevaje harmonične česke pesmi; z otoka so pa doneli veličastni glasovi našega „Napreja.“ Na dan sv. Janeza opoldne priredila je „umělečka beseda“ v žofinski dvo-

rani prekrasni koncert, ki je v vsakem obziru zadostoval zahtevam umetnosti. Glavna slovesnost se je zavoljo deževnega vremena odložila na prihodnjo nedeljo. Bila je izvrstna. Kmali po treh popoldne podali so se „Sokoli“ in „Hlahol“ z društvenima zastavama in lepo godbo iz telovadnice na rohanski otok, kjer so se vrstile očitne vaje „Sokolov“, petje in godba z najboljšim uspehom do temne noči. Vdeležilo se je te slavnosti okoli 6000 ljudi. Dasi je bila vstopnina nizka (le 30 n. k.), vendar se je skupilo na korist narodnega gledališča čez poldrugi tisoč goldinarjev. — Včeraj, 25. t. m. popoldne smo pa imeli na tukajšnjem sokolišču zabavo, kakoršne do zdaj še nismo videli. Učenci telovadske šole Sokolove imeli so prve očitne vaje. Lepo ti je bilo videti četo mladih Sokoličev od 6. (!) do 15. leta v prekrasni sokolski obleki izvrševati vse vaje izurjenih Sokolov v malem. Da je bilo vse polno gledavcev, si lahko mislite, posebno dosti starišev je prišlo gledat, kako si njihovi otroci krepčajo mlade ude. — Naj omenim tu še druge slovesnosti, če tudi že malo kasno. Odprla se je namreč 6. maja tukaj prav slovesno prva dekliška obrtnijska šola, ki jo je ustanovila držba sv. Ljudmile, to je, družba milosrčnih gospá, ki ima skrb za zapuščene uboge deklice. Ta šola je lep korak k današnji toliko potrebni emancipaciji ženskega spola. Kakor je slišati, mislijo tukaj še več takih šol napraviti. — Tudi nas tukajšnje Slovence je zelo žalilo, ko smo slišali, da je gospod Nedved v Ljubljani mislil odpraviti iz cerkve prekrasno mnogoglasno petje, ktero je vpeljal naš mojster Rihar. To se nam je pa tem bolj čudno zdelo, ker ne vemo, zakaj je mislil to storiti in temelj spodbiti, na ktere ga je Rihar postavil slovensko petje. Nedved je v tukajšnjih krogih znan ko naroden mož; je li tako malo neodvisen, da so ga presuknili upljivi Keesbacherjevi in drugi taki? Da bi bil nasprotnik Riharjev, ne moremo misliti; kajti, ko sem nekemu profesorju godbe o Riharjevih zaslugah pripovedoval, mi je rekel, da mu je to že vse Nedved povedal. Tem bolj pa nas je razveselilo, ko je prišel gosp. Heidrich na tukajšnji konservatorij, da se izobrazí v godbeni umetnosti. Zdaj imamo Slovenci v Pragi dva konservatorista, ki oba z najboljšim uspehom napredujeta. Gosp. Grbec se ravno pripravlja, da nam spiše večí slovenski oratorij. Ako Bog dá, imeli bomo tudi kmali izvorno slovensko opero.

Iz Zagreba 25. maja. — 18. dne t. m. je bila prva komisijska poskušnja nove železnice iz Zagreba v Karlovec. Na kolodvorih v Jaski in Karlovcu čakalo je mnogo ljudi, ki so z radostnim klicem pozdravljali došle goste. 2. dne prihodnjega meseca se ima pričeti vožnja za ljudi in blago. Bog daj! — pravi „Naše gore list“ — da je na korist naši potrti domovini, kateri zopet letos preté nadloge. Iz vseh krajev dohajajo črni glasovi o veliki suši; zimske setve ne morejo naprej in tako tudi poletne ne. Ako se ne bó ne usmili skoro, bode zopet velika revščina.

V Karlovcu 26. maja. Evo ti, krasna Slovenija, radostni glas o Tvojem vrednem sinu gosp. Valentinu Pleiweisu, da se ponosiš ž njim i da mu pišeš slavo o zlatnej knjizi na izgled vseh Tvojih! Včeraj slavili smo dan slovesnega mu izročanja na previšnjem mestu milostivo mu podeljenega zlatnega križa s krono v priznanje njegovih zaslug za milo nam domovino na polju industrije. Ob 11. uri predpoldne snide se na poziv našega vrlega gospoda načelnika Obradovića ovogradsko činovništvo i zastopstvo z mnogimi odličnimi trgovci, da prisustvujejo temu za celo domovino i posebno za Karlovec vele znamenitemu činu. Gospod načelnik (mestni župan) v krasnem govoru razloži povesnico Koranskega mlina i v istino mnogih za-

slug, koje si je pridobil gosp. Valentin Pleiweis, ter s živim nadušenjem pripné dotičniku križ na pošteni i zaslužni slovenski prsi. Na to odgovori nadgradjeni gospod ginjenega srca i se zahvaluje s slovenskim srcem i slovenskim duhom za tako srčno sočutje velecenjene gospôde karlovaške, ki se mu razodeva o svečani tej priliki, a vsi nazoči pozdravljajo ga z gromovitim „živio!“ — Po dovršeni svečanosti bil je v mlinu na Korani sjajni obed, kod kojega gostovalo je do 40 osob. Tu se je napijalo vse po redu, a osobito često se nazdravljalo diki slovenskej gospodu Val. Pleiweisu, koji ne samo, da je sbilja zaslužil podeljeno mu odlikovanje, već zaslužuje priznanje in štovanje tudi naroda hrvatskega, a največ našega grada Karlovca, komu na čast služi, da imade tako odličnega častnega gradjanina v svojej sredini. Živio!

Ptuj na Štaj. 21. maja. — Pri veliki skupščini naše čitavnice dne 18. maja t. l. so se izvolili za odbornike gospodje: Čuček, Herman, Jurča, Krajnec, Peharec, Petovar, Rajč, Rajsp in Šenveter. Izvoljeni odbor se je brž ustanovil in izvolil izmed sebe gosp. Čučeka za ravnatelja, Peharca za podravnatelja, Hermana za tajnika in Petovarja za blagajnika. Zvečer je bila beseda, v kateri se je snidlo blizo 200 oseb, in pri kateri se je predstavljala dr. Bleiweis-ova gledališčina igra: „Županova Micika.“ Prav dobro so se obnašali gospodje Brdais, Travniček, Krajnec, Jak in Rašl, kakor tudi gospodičini Travničkova in Krajnčeva.

Iz Brezovice na Primorskem. (Po naključbi zakasnjeno.) Častito pevsko društvo! Mila sicer spomlad mi je po viši previdnosti v svojem zelenem naročji prinesla cvetlico britke ločitve od Vas. Dve leti in pol sem se pri Vas radoval in vedril naša srca z mičnimi, cerkvenimi in narodnimi pesmicami; al zdaj se morem ločiti od Vas, pa pozabil Vas nikdar ne bom; iz dela ste trudni prišli ob uri se petja učít, ko se še niste s hrano okrepčali. To je lepo! Gospod Luka Martelanec pa je še posebne hvale vreden, da je oskrboval glaske in knjige pevcem Bog daj dosti takih mož! Mislim pa tudi, ker ste namesti mene dobili hvalevrednega učenika, da boste vedno tako marljivo napredovali in se radi trudili za slovensko reč. Al srčna žalost sprehaja zdaj moje srce, ko namesti slovenskih pesem le tuje mladino prepevati čuti morem. Tolažim se pa od druge strani, da se bo tudi v brezovčanski okolici zbudil duh, ktere ga majka Slava sedanjo dôbo od svojih sinov terja, ker častiti gospod nadžupnik (farman) so iskren prijatelj lepih cerkvenih in narodnih pesem, in gospod Ličan, šolski vodja, je obljubil k temu z glaskami in knjigami pripomoči. Bog daj srečo! Srčen pozdrav Vašega nekdanjega učitelja
Martina Kosiča.

Iz Dolenskega 24. maja. — Malokdaj se v naših časnikih bere kaj od dolenske strani. Ali je slana popalila narodno polje naše? ali spimo po stari navadi dolenski kot nekđaj naš kralj Matijaš pod zemljo pri kamniti mizi? Mislim, da ne, čeravno smo slišali, da so v Laščah imeli od prve do druge sobote tega meseca nemške gledališčine igre, v kterih so neki igrali „Jungfrau von Orleans“, „Sigmund Wagner“ itd. V Laščah — v vasi slovenski — igre nemške! to ni mogoče, utegne kdo zavrnuti me. „Relata refero“ — kdor ne verjame, naj gré vprašat. — Še drugo kratkočasnico morem „Novicam“ povedati iz dolenske strani; kje prav se je zgodila, ne vem; al da je resnica, to vam pritrdim. Neki kmet je pil v neki krčmi polič piva; ko ga je popil in za račun prašal, rečejo mu, da ima 60 novih krajcarjev plačati. Menil je pivec, da 16 kr., in ko jih našteje, mu krčmar reče: „Le še, le še, mož, da bo 60!“ — „Kako je to?“ — se zavzame gost — „sej

sem videl gospode, ki so z menoj vred pili, da ste jim iz dveh dvojač za polič piva še nekaj krajcarjev nazaj dali.“ „To je druga — pravi krčmar — „le pivo so gospodje plačali; sedeli so pa zastonj; stolov jim nisem nič rajtal, ker so me kratkočasili s svojim nemškim govorjenjem; vi pa, ki ste le z drugim kmetom kranjski govorili, torej mi nič koristili niste, morate pa tudi od stola plačati!“ — Drag stol! — si kmet misli krajcarje potegnivši iz žepa; drugikrat ga raji seboj prinesem. — Kaj ne, da je ta pogodba prava smešnica in vendar je resnica. — V več krajih na Dolenskem so ozimina žita večidel pognjila, in preorati so se morala.

Iz Postojne 30. maja. — Prihodnji binkoštni pondeljek, ko se bo obhajala navadna slovesnost v postojnski jami, upamo mnogo gostov sprejeti iz bližnice in iz daljave; sej se bo slovesnost tudi obilno razločila od prejšnjih. Velika množica obiskovavcev se bo lahko razprostrla pred vhodom v jamo, ker je plan pred jamo dalječ razširjena in poravnana; pota znotraj v jami nikjer ne bodo delala tesnobe, tudi na Kalvariji ne bo več gnječe, ker se bo po vnovič odprti jami na vrh stopalo, in po drugi prejšni poti na vzdol hodilo; razni kraji, kot plesišče in posebno nova jama bodo z bolj bogato svečavo razsvetljeni. Nov spominek z napisom na plesišči oznanuje imena bl. Jožefa Jersinoviča, ki se je toliko trudil za poravnavo 1818. leta najdene daljne jame, in pa dr. Adolfa Schmidl-na, ki je leta 1850 do 1852 bolj natanko preiskaval podzemeljske jame na Pivki in na Krasu, ter jih v svojih knjigah daleč po svetu razznal. Novo odprto jamo na zahodni strani kalvarske gore, ki se začinja pri podobi sv. Stefana, upamo, da bomo smeli imenovati po presviti cesarici Marii Ani, ki ima Postojno posebno za ljubo, in ravno zdaj biva v njeni sredi. Nova jama kaže mnogotere lepe kamne podobšine, nekatere celó izvrstne, da tacih nikjer drugod v jami se ne nahaja. Vidita se dva zala okamnjena potoka padeča z višave; kot alabaster svetlo bel in blišeč steber, ki nima enacega, in se tedaj po pravici „briljant“ imenuje; dvoje predstrešje enako strešicam nad cerkvenimi prižnicami, ki se eno tišči vi-socega stebra, eno pa ravne stene; veliki šotor, od ene strani zapet, od ene odprt in s predstrešjem obvarovan; žalostna lopa s temnimi stenami in belimi kapniki, velika listna goba, in še veliki špargelj, ki stoji kot kazavec ondi, kjer se pot obrača na kviško v Kalvarijo. Pot v Kalvarijo je čez veliko z višave vdrto skalovje z ovinki izpeljana, ravno kot na Ljubelj; držaji pa ob kraji pota so po vsi novi jami za trdnobe voljo iz železa izdelani, ker les tudi hrastov v jami prenašlo trohni.

Iz Ljubljane. Poštenim časnikom je sveta dolžnost, da odkritosrčno povejo, kaj domovini dobro dé, a tudi, kaj jo boli. Glas dežele se mora slišati v njih, ne pa besedovanje posamnih ali celó tujih ljudi, katerim je za blagor deželni toliko mar kot za lanski sneg in se le zibljejo v „izveličavnih svobodnih sanjarijah.“ Sklep v državnem zboru dunajskem, po katerem je v zbornici poslancev hipoma zmôgla kupčijska zveza s prusko deželo, je, kakor po mnogih pismih in iz obilnih govorov pozvedamo, silno potrl naše deželane, ker obrtnijstvo naše, ako obveljá ta zveza, pride v velike stiske. Kdor drugo trdi, kvvari občno mnenje naše dežele. Da je pruska dežela, ktera — kakor zgodovina le preveč priča — v Avstrii rada le svojega dobička išče, sprejela to zvezo, že samo to je resnega pomislika vredno. Ni še sicer popolnoma gotova ta nova kupčijska zveza, ker ima še gospôska zbornica o nji skleniti; al pa ne bojo tudi tukaj nadvladale nemško-političine ideje avstrijskega obrtnijstva interese, je veliko vprašanje? Gospodom Tomanu, Derbiču in

Kromerju smo Kranjci hvaležni, da so v smislu dežele naše glasovali zoper prusko kupčijsko zvezo, če tudi se je njih glas potopil v večini zborničini. Dežman je glasoval za zvezo, dr. pl. Wurzbacha in Broliča ni bilo v seji. Dr. Toman je hotel obširno govoriti zoper pogodbo; al ni mu bila dana več beseda, ker od nasprotnikov in zagovornikov je le eden še mógel besedo poprijeti. Silno se je mudilo!

Iz Ljubljane. V poslednji seji odbora kmetijske družbe so se med drugimi sklenile sledeče važnejše reči: Županija v Sodršici na Dolenskem je prosila presvitlega cesarja, naj se njih vas, ki zavoljo trgovine sloví po Kranjskem, povzdigne v trg, ker potem si more ondašnji trgovini še bolj pomagati. Iz Dunaja je prišla ta prošnja v sporočilo c. kr. deželni vladi, in ta je to prošnjo v prevdarek dala tudi kmetijski družbi iz ozira na kmetijstvo. Sklep odborov je bil: naj se usliši prošnja Sodršičanov, ako si mislijo z imenom, da so tržani, kaj pomagati. — Vsled poziva c. k. deželne vlade: naj družba imenuje dva uda, ktera bi bila zraven c. k. deželnega živinozdravnika priča pri vsakoletnem komisijskem preiskovanji ces. žebcev na Selu, predno spomladi grejo na deželo, sta bila gospoda obbornika A. Malič in Jož. Sevnik izvoljena. — Grof Meran, predsednik odbora, ki ima skrbeti za napravo kmetijske, obrtnijske in umetnijske izložbe (razstave) v Gradcu 1866. leta za Štajarsko, Kranjsko in Koroško, je poslal vabilno pismo družbi, naj pové: ali bi ne hotela tudi ona pripomoči k tej napravi. Sklenilo se je odgovoriti odboru v Gradec, da hoče; al pod to pogodbo, da se take razstave vrstijo v Gradcu, Ljubljani in Celovcu, pa da se jih morejo vdeležiti tudi naši sosedje na Primorskem, na Hrvaškem, Slavonskem in v Dalmaciji; a pred vsem naj se opomni graški odbor, da 1866. leto ne bo ugodno graški razstavi, ker tudi na Dunaji hočejo isto leto napraviti veliko izložbo, kateri se naši kmetovavci ne bojo hoteli in ne bojo smeli umakniti; leta 1867 pa bode 100 let, kar se je začela kranjska kmetijska družba, tedaj bo stoletnica se tudi morala obhajati z izložbo kmetijsko. — C. kr. deželna vlada je vprašala kmetijsko družbo: kako stoji z napravo posojilnic za male kmete, in kaj nasvetuje ona o tej napravi, ker je ljubljanska hranilnica ji sporočila, da hoče pomagati tej napravi. Ker so vse kmetijske podružnice, kolikor jih je dozdej odgovorilo, ene misli, da je krvavo treba tacih posojilnic malim kmetom, da pa sedanji čas, ko ljudem povsod denarja in zaslužka manjka, ni upati, da bi se zaklad (fond) takih posojilnic napraviti mógel samo z vloženim denarjem posameznih kmetov, je odbor sklenil, da tudi on vidi potrebo, da ljubljanska hranilnica pomaga, — kako pa naj se ta reč vredi, da bo na pomoč kmetijstvu, pa tudine na škodo hranilnici, naj gosp. odbornika župan dr. Costa in A. Malič in pa družbeni tajnik dr. Bleiweis najprej sami za-se pretehtajo to reč na drobno, potem pa svoje nasvete predložijo zboru, da po tem sklene svoj odgovor c. kr. deželni vladi. — C. kr. deželna vlada je izročila družbi novo osnovo pogorelske družbe (asekuracije) graške za štajarsko, kranjsko in koroško deželo. Ker je ta družba od 1. maja letošnjega leta obrnila svojo asekuracijo veliko na bolje, je predsednik g. Terpinc prosil vrednika „Novic“, naj gospodarjem razloži to popravo graške zavarovalnice, ker je zdaj res dobra asekuracija. Vrednik je obljubil to storiti.

— V poslednji seji mestnega odbora so bili vsi novoizvoljeni mestni odborniki brez zadržka potrjeni; dr. Orel je (slovenski) poročeval o volitvah 3. razreda, dr. Schöppel o volitvah 2., dr. vitez Kalten-

egger o volitvah 1. razreda. — Po predlogu Horakovem je bilo v tej seji soglasno sklenjeno, da se v jakom tukajšnega c. kr. baron Gerstnerjevega polka v spominek blagoslovljenja njihovih novih zastav, katero bode 30. dne t. m. in pri katerem bodo župan dr. Costa, podžupan dr. Zupan in odbornik Holzer mesto zastopali, v imenu mestnem podeli 20 veder dobrega vina. — Ker so se skujali tisti trije Primorci, ki so imeli kamenje za mestni tlak, kakor lani, tudi letos v Ljubljano dati, je bil odbornik Vrhovec naprošen, naj se podá v Prosek in ondi to reč v red spravi, sicer ne dobimo letos tlaka na velikem trgu od mestnega vodnjaka do šolskega trga.

— Začasni opravilni odbor matičini je, pooblasten po občnem zboru, v poslednji svoji seji sklenil, da se skliče novi odbor v prvo sejo na 22. dan junija popoldne ob 4. uri v mestni dvorani. Izvoljeni odborniki prejemaajo vabila z naznanilom vseh razprav, ki so odločeni tej seji, in te so: volitev predsednika, 2 podpredsednikov, blagajnika, pregledovalca društvenih računov in dveh ključarjev, — razgovor: o tajnikovi plači, o izdaji letopisa in zemljepisa slovenskih dežel, o tiskarju, o matičinem stanovanju, o plači služabnika, o pisarničinem orodju, o pobotnicah matičinih; pretresovanje načrtanega pravičnega reda, volitev novih poverjenikov in razgovor, kako bi se pridobilo še več novih udov, — posameznih odbornikov nasvetje.

— Sokolci so v četrtek svojega tovarša gosp. Ed. Križaja slovesno pokopali; pred hišo in na grobu so mu čitavničini pevci péli; mnogo svetá je spremilo pogreb. Vredništvo spolnuje sporočilo častite njegove rodovine, da se gospodom Sokolcem in pevcem srčno zahvaluje za slovesno spremstvo rajnega na pokopališče.

— Včeraj (v torek) je bilo slovesno posvečevanje novih zastav, ki ju je dobil sedaj v Ljubljani stanujoči c. k. osmi polk, popred polk nadvojvoda Ludovika, zdaj podmaršala barona Gerstner-a zvaní. Pred kosarno na lepem prostoru, ki so ga krog in krog naznanjale vihrajoče zastave, je bila lična kapelica napravljena, kjer so po sv. maši milostljivi knezoškof zastavi blagoslovili; na vsaki strani kapelice pa je bilo po dvoje okinčanih šotorov za povabljeno gospôdo. V obličji kapelice so stali častniki svečanost obhajočega polka in vseh tukajšnih krdel in pa vojaki tega polka. Gosp. polkovnik in polka duhovnik sta navdušilna nagovora do vojakov imela v českem jeziku, ki ga učeni „Laibacherčni“ jezikoslovec imenuje marski jezik! Družega ljudstva je bilo toliko zunaj ograj, da se je vse trlo. Omenjeni polk ne sloví samo zato, da je med najstarejšimi polki avstrijske armade drugi, temuč obnašal se je od starodavnih časov do današnjega dne v vseh bitvah junaški. Naše simpatije ima še posebno za to, ker so ti junaci našega rodú — Slovani Moravani. Popoldne so obedovali častniki na strelišču, vojaki pa pod milim nebom pred kosarno. Mesto naše jim je s podeljenim vinom srčno napilo „Živili!“ Danes zvečer dajo častniki slavljenega polka ples v kazini, h kateremu je vabljeno mnogo gospôde.

— Kakor je po „Slovenu“ v Celovcu na ogled postavljeno orodje, ki ga delajo pridni in bistrourni Borovljanci občno pohvalo našlo, tako je bilo tudi v Ljubljani, kjer je bilo 25. in 26. t. m. v mestni dvorani razpostavljeno. Tudi presvitli nadvojvoda Ernst je posebno zadovoljstvo razodel izložbi. Drugi pot več o njej.

Milodari. Gosp. J. Filip iz Kroke za pogorelce v Globodolu 20 gold., na Vrhu 20 gold., — gosp. V. na Pr: za pogorelce na Vrhu 1 gold., v Globodolu 1 gold.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz državnega zbora dunajskega došla je ravnokar pomenljiva novica, da tudi zbornica gospôska je sprejela prusko pogodbo. Po takem nastopi nova dôba obrtnijstvu avstrijskemu, ki bode djansko kazala: ali imajo tisti prav, ki so za to zvezo, ali tisti, ki so zoper njo. — Zbornica poslancev ni te dni nič občevažnega obravnavala. Dunajski časniki pravijo, da minister denarstva bode zahteval od državnega zbora, da vladi dovoli 45 milijonov, ali, kakor drugi trdijo, 80 milijonov gold. v najem (na pòsodo) vzeti; s tem denarjem hoče poplačati to, kar je lani več stroškov, pa manj dohodkov bilo, pa tudi za to, ako bi ji dohodkov zmanjkalo, kobi se primerilo, da ne bi môgla prodati državnih grajščin, rudnikov itd., ki jih je letos za prodaj namenila. — Počil je glas, da sredi julija meseca se končá občni državni zbor, a da ožjega zbora ne bode več letos. Vladna „Oest. Zeit.“ preklicuje to novico. — Ogerski pa tudi dunajski časniki so že več dni vsi polni o veseli obljudi, da Njih Velič. presvitli cesar gré na Ogersko, kamor ga 6. dne junija pričakujejo, ker se ima 7. dne dir za stavo pričeti, ki bode trajal 9. in 13. junija. Pravo pa se bo še le tadaj izvedilo, ko pridejo poslanci ogerske akademije in gospodarske družbe cesarja prosit milostljivega prihoda. Vse političine stranke ogerske, pa vsaka po svoje, pričakujejo od cesarjevega prihoda, da se poravná razpor, ki že več let trpi med dunajsko vlado in Ogri in kateri je na škodo ogerski deželi in vsemu cesarstvu. Vsak Avstrijan mora želeti, da je enkrat konec politike, ktera le od leta do leta odlaga, a tako, da se iz nje ne izcimi Avstrii pogubivni dualizem, ki naše cesarstvo na dvoje razcepi, po katerem pa na vso moč hrepení neka močočna ogerska stranka. Od modrosti cesarjeve moremo pričakovati, da se zgodí le, kar je vsi Avstrija blagor. — Kdaj se začne deželni zbor hrvaški, še ni gotovo; al to je gotovo, da general Filipović ne more v zboru bana-namestnik biti, kakor se je kramljalo. Ban Sokčević je dobil za 3 mesece odpust; ako se v tem času začne zbor, je po hrvaškem ustavu zagrebški škof ali najstarejši veliki župan zbora predsednik. Sliši se tudi, da volilni red za deželni zbor, ki ga je pred nekimi meseci izdelala banska konferencija, gré ad acta (pod klop). — Zvonec po političnem svetu nosi zdaj to, da še ne popolnoma onemogli predsednik mehikanske republike Juarez dobiva sila veliko vojakov iz severne Amerike, kjer je vojska prestala, in jih nabira tudi v Belgii. Vse to kaže na velike homatije, ki bodo še v Mehiki in ktere posebno lasé bolijo cesarju Napoleonu, ki je cesarju Maksu zagotovil to deželo. — Predsednika južne Amerike Davis-a so z vso rodovino njegovo vjeli. Ker je zeló sumljiv, da je bil deležnik umora severno-amerikanskega predsednika Lincolna, ga huda pravda čaka. — Cesar Napoleon in žlahtnik njegov princ Napoleon sta se grozno sprla: „rdeči princ“ je zopet mnogo govoril, kar cesarju ni po volji. Ostro ga je okregal, pa zavoljo tega — svet ne bo šel na dvoje. — Sv. oče papež so trdne volje, da se sprijaznijo z kraljem italijanskim. — Ruski cesarevič gré te dni v Varšavo, da Poljski razglasi prenarodbo dežele. — Vremenski prerok profesor Šofka prerokuje 2. 5. 8. 10. 12. 17. 19. 22. 24. in 27. dan prihodnjega meseca dež, ako bi letošnje vreme tako čudno suho ne bilo. On pravi, ker se je v srednji Evropi posušilo toliko bajerjev in posekalo toliko gozdov, je suša zdaj kazen tega početja.

Listnica vredništva. Gosp. V. na Pr: Prav!